

ST. HALLVARD KATOLSKE KIRKE I OSLO

St. Hallvard kirke er en katolsk sognekirke i Oslo katolske bispedømme.

HISTORIKK

St. Hallvard kirke ble vigslet 15. mai 1966. Menigheten har ca 16.000 (2024) medlemmer og 140 ulike nasjonaliteter. Da den nye St. Hallvard kirke ble reist, ble det samtidig bygget en klosteravdeling for fransiskanerbrødrene.

Kirkebygget ligger midt på Enerhaugen, omgitt av dens

karakteristiske høyblokker og er tegnet av arkitektene Kjell Lund og Nils Slaatto. Den hellige Hallvard levde på 1100-tallet, var av kongeslekt og bodde på gården Husaby i Lier, like nord for Drammen. I et forsøk på å redde en gravid kvinne som ville flykte fra noen menn som beskyldte henne for å ha begått tyveri, ble Hallvard drept. Han ble skutt med tre piler og senket i Drammensfjorden med en kvernstein om halsen. Senere ble hans kropp funnet flytende med en stråleglans om seg, og levningene ble ført til Oslo, "lagt i skrin" og helgenkåret. St. Hallvard har siden vært vernehelgen for Oslo by, og har plass i byvåpenet.

FREDNING

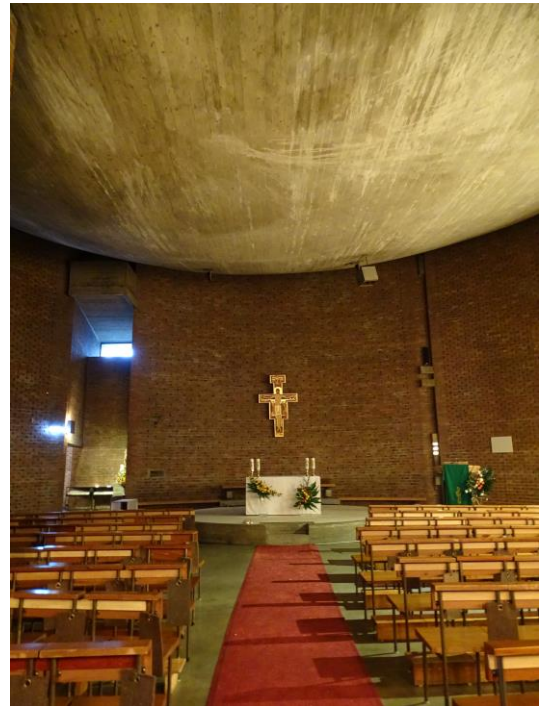
Den 30. januar 2012 ble St. Hallvard kirke fredet som et enestående eksempel på norsk arkitektur fra det 20. århundre og det kommer arkitekter fra hele verden for å se bygget. "Neppé noe annet byggverk i etterkrigstidens Norge er blitt møtt med en slik interesse og anerkjennelse som det nye fransiskanerklosteret på Enerhaugen i Oslo..." Slik begynte professor Christian Norberg-Schulz sin omtale av St. Hallvard kirke og kloster i *Byggekunst* i 1966, og han avsluttet med følgende: "... det er neppe overdrevet å betrakte det som et av de mest betydningsfulle monumentalbygg som er reist i Norge siden middelalderen" (*Byggekunst*, nr. 8, 1966, s. 197).

KONSTRUKSJON

Arkitektene valgte å bruke grove materialer. Slik ble kirkebygget et moderne byggverk i murstein, glass og betong, preget av tidens arkitektoniske strømninger på kontinentet. Bygningen er en firkant, bygget rundt et sirkulært kirkerom. I tillegg er det et rektangulært kapell. Fra utsiden sees bare en solid masse av brent murstein, bortsett fra en hel vindusvegg på sørsiden, vendt mot fjorden. I det sørvestre hjørnet ligger menighetskontoret på bakkeplan, under den opprinnelige menighetssalen i annen etasje. Den sørvendte glassveggen av vinduer utgjør prestenes kontorer i første etasje, sogneprestens leilighet i annen, og kapellanenes leiligheter på tredje plan. I 1993 ble et nytt tilbygg ferdigstilt. Det rommer menighetssal, kjøkken og Fransiskushjelpens kontorer.

Med kirkerommets sirkulære utforming har arkitekten ment å understreke alteret som messens samlende punkt, som utgjør rommets sentrale og mest opphøyede punkt. Slik mener arkitektene å formidle Guds nærvær i menighetens midte. Gulvets gradvise stigning opp mot alteret forsterker dette inntrykket. Veggens 3 graders utoverhelling gir bedre akustisk virkning. Tre tårn med vinduer (nord, sør og øst) er eneste vindusflater som slipper lys inn i kirkerommet. Dette gir en helt spesiell effekt under riktige værforhold.

Kirketaket vekker kanskje mest undring ved sin originalitet og unike utforming. Himmelveilingen faller ned i kirkerommet, som et skall av armert betong. Kuppelens utforming er ment å gjøre kirkerommet mer intimt. Det kan virke som om Gud her stiger ned til sine skapninger, til forskjell fra de klassiske kuplene som strekker seg opp mot himmelen. Gulvets svake stigning responderer som om skaperverket løfter menneskeheten opp mot Gud. Kirken har mellom 300 og 350 sitteplasser. I tillegg er det omlag 70 sitteplasser i sakramentskapellet.

ORGEL

Kirkens orgel er det eneste av inventaret som ikke er fredet. Instrumentet kom fra en kirke i Weert i Nederland og måtte reduseres for å få plass på det store galleriet. Siden installasjonen har det ikke blitt utført særlig vedlikehold og en totalrenovering ble startet i oktober/november 2024 av orgelbyggerfirmaet Ryde & Berg.

UTSMYKNING

Siden kirken opprinnelig ble betjent av fransiskanere (OFM), har kirkens utsmykning tradisjonelt båret preg av den fransiskanske spiritualitet og enkelhet.

Bak alteret henger en kopi av det bysantinske korset som talte til den hellige Frans i San Damianokirken i Assisi, utført av maler Anne-Lise Knoff sammen med studenter ved kunsthøyskolen i Buskerud. Korset ankom kirken den 5. oktober 1986 (bilde).

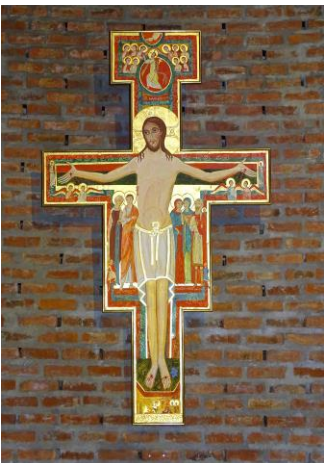

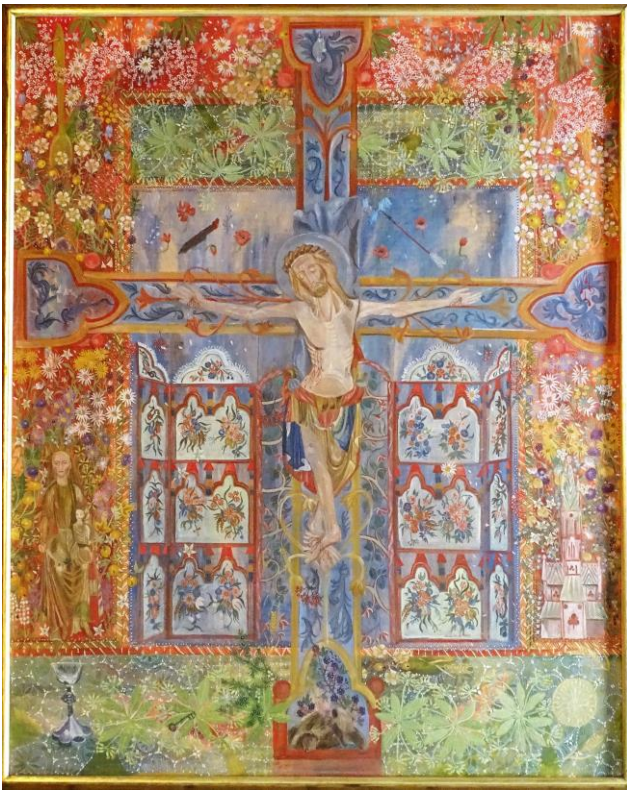
Korsveiens 15 stasjoner er utformet av Herman Bongard (bilde). I tillegg har Bongard utformet lysestakene til alteret og til påskelyset. Disse er kopier av de opprinnelige stakene som dessverre er gått tapt.

En bronseskulptur av St. Hallvard, utført av den polske kunstneren Krzysztof Piotrowski, ble velsignet av biskop Bernt Eidsvig 29. april 2008 (bilde).

I en vindusnisje bak alteret skimtes en treskulptur av Frans av Assisi. Denne er utført av billedhuggeren Ragnhild Butenschøn (bilde). Mariastatuen i passasjen mellom kirken og sakramentskapellet er en gave fra Elisabethsøstrene i Norge og stammer opprinnelig fra Tyskland (bilde). Mariastatuen på veggen ved inngangen er en gave fra biskop Bernt Eidsvig (bilde).

I sakramentskapellet: Frisen med legende-
motiver fra den hellige Frans av Assisis liv er
malt av Liv Benedicte Nielsen (bilde).

Alterbildet i sakramentskapellet (bilde) er
malt av Anne-Lise Knoff og har motiver fra
Hedalen stavkirke og sagnet om bjørnen
som ble oppdaget i kirken etter
svartedauden.

Kristusfiguren i sakramentskapellet (bilde)
er opprinnelig fra Mexico.

Den tilhuggede steinen ved inngangsdøren
er et fragment fra den middelalderiske
Hallvardskirken i Gamlebyen (bilde).

I dåpskapellet sees, foruten døpefonten i betong, fire
bibelske relieffer, som er laget av den nederlandske
fransiskaneren Renald Rats (bilde).

